

[interview] Kunsthistoricus en thrillerschrijver Noah Charney

'BEDROG IS ONDERDEEL VAN HET SPEL'

De kunsthistoricus Noah Charney schreef een thriller over kunstdiefstal. 'Ik wil de lezer op een subtiele manier iets leren.'

Door Ineke van den Bergen

Het is de laatste jaren populair geworden om thrillers te schrijven over kunst en kunstgeschiedenis. Als resultaat daarvan gaan lezers bepaalde locaties uit een boek bekijken: monumenten, musea. Dat vind ik uitstekend. Het brengt kunst, dat nog altijd een elitaire geur heeft, dichterbij.

'De aantrekkingskracht van sensatie zie je ook in het gegeven dat mensen graag een kunstwerk zien dat al eens gestolen werd. Was dat niet gebeurd, dan hadden ze er geen belangstelling voor gehad.'

De 28-jarige kunsthistoricus en auteur Noah Charney spreekt met hartstocht over kunst en over de manier die hij heeft gekozen om anderen met zijn passie en kennis te infecteren.

Hij schreef een internationaal georiënteerde thriller, waarin de donkere kanten van de kunstwereld worden belicht: *The Art Thief* (in de Nederlandse vertaling *De Caravaggio Kunstgreep*).

Kunstdiefstallen halen met enige regelmaat de publiciteit - als het om beroemde werken gaat. Het is het topje van de ijsberg, want na drugs- en wapenhandel, en witwassen van geld, staat kunstcriminaliteit hoog op de misdadaadlijst. Charney gaf zichzelf een opdracht. Hoe combineer ik een paar opzienbarende gevallen van kunstdiefstal, achtergrondinformatie over de legale en illegale kunstwereld, en lessen kunstgeschiedenis in een verhaal?

Noah Charney: 'Het moest in elk geval een verhaal worden dat de lezer zou vastpakken, maar ik wilde hem ook op een subtiele en zeker niet schoolmeesterachtige manier iets leren. Als je het boek uit hebt, weet je meer over kunstgeschiedenis en -misdad dan voor je begon, alleen ben je er niet helemaal zeker van waar je die informatie hebt opgepikt.'

'Ik had al elf toneelstukken geschreven, aan die ervaring heb ik veel gehad. Ik gebruik vaak dialogen om zaken uit te leggen of te onthullen. Zo vermijd je dat er te vaak een verklarende verteller aan het woord is. Via de misdrijven en zich misdragende mensen breng je de spanning erin. Het feit dat in thrillers nogal eens morele vragen aan de orde zijn, kwam ook van pas.'

In het begin van het boek worden een paar kunstwerken gestolen, van Caravaggio en Malevitsj. Vrij snel blijkt dat de legale kunsthandel al te bereid is aan bedrog mee te doen.

'Dat klopt met de werkelijkheid. Het is heel moeilijk om in de kunstwereld te werken en nooit, al was het maar zijdelings, bij een criminele activiteit betrokken te zijn. Vooral in de antiekhandel is het nauwelijks te vermijden. Daar is klein en groter bedrog onderdeel van het spel. En neem een veiling, zoals in het verhaal. Als blijkt dat een schilderij een vervalsing is, wordt het meestal niet teruggetrokken, laat staan bekendgemaakt. Niemand schiet er iets mee

op, zegt een van de personages. Het veilinghuis - Christie's - en de experts krijgen een deuk in hun reputatie. De eigenaar van het schilderij wil ook niet horen dat het namaak is, dan is het geen cent meer waard.

'Musea, waarin menige vervalsing hangt, doen zelden hun mond open. Die willen ook niet opgelicht zijn en, dus ondeskundig. Neem het voorbeeld dat ik noem van het Getty Museum. Hun eigen onderzoeker had ontdekt dat een paar zeventiende-eeuwse Italiaanse tekeningen niet authentiek waren. Het museum wilde dat niet erkennen. Hun miljoenen zouden weg zijn, en de geleerde die ze eerst voor echt had verklaard, zou niet meer geloofwaardig zijn. Er volgde geen wetenschappelijk onderzoek, maar de onderzoeker werd ontslagen.'

De kunstwereld kent nog meer geheimpjes. Die hebben te maken met het stilzwijgend betalen van losgeld voor gestolen kunstwerken.

'Dat gebeurt vrij vaak bij museumdiefstallen. Zeker voor beroemde werken proberen dieven losgeld te krijgen van het museum of de verzekeringsmaatschappij. Ook hier wordt zo'n roof niet toegegeven, waarbij meeweegt dat musea de meeste werken in hun collectie niet bezitten, maar te leen hebben. Want wie leent ze dan nog objecten? Particuliere verzamelaars die het overkomt, geven het meestal ook niet aan. Vaak hebben ze het werk niet opgegeven is, want dan

